



2.11.2018

**Julkinen**

## **Maksuneuvoston kokous**

Aika 2.11.2018 klo 9:00–11:00

Paikka Suomen Pankki

Kokouksen puheenjohtajana toiminut Tuomas Välimäki toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston yhdenteentoista kokoukseen. Kokouksen aluksi Välimäki kuvasi lyhyesti Suomen Pankin tuoreet maksamista koskevat strategialinjaukset ja perusteli pankin päätöksen perustaa maksujärjestelmät -osasto. Maksaminen elää murrosta ja Suomen Pankki haluaa jatkossakin olla proaktiivinen toimija, joka edistää tehokkaita ja turvallisia menettelyjä sekä tukku- että vähittäismaksamiseen.

Seuraavaksi Kirsi Ripatti Suomen Pankista kertoi reaaliaikaisen maksamisen tilanteesta Suomessa ja Euroopassa. Reaaliaikainen maksaminen kehittyi tällä hetkellä nopeasti. Euroopan keskuspankkijärjestelmä ottaa käyttöön TIPSin (TARGET Instant Payment Settlement) 30.11. Tapahtumat välittyvät TIPSissä muutamassa sekunnissa, myös maiden rajojen yli.

Keskustelussa korostettiin, että kehittyvät maksamisen ratkaisut mahdollistavat uudenlaisia palveluita. Maksuneuvosto päätti perustaa reaaliaikaista maksamista analysoivan työryhmän, joka selvittää keinoja edistää pikamaksamista. Työstä raportoidaan maksuneuvoston vuoden 2019 ensimmäisessä kokouksessa ja tuloksia esitellään ensi kevään Maksufoorumeissa. Keskustelussa korostettiin myös suunnitteilla olevan pohjoismaisen maksujärjestelmän P27:n kehittymistä ja peräänkuulutettiin viranomaisten tukea työlle. Suomessa pankit näkevät TIPSin käytön toteutuvan EBA Clearingin RT1-palvelun kautta. Keskustelussa todettiin myös, että tyypillisesti kehitystyö alkaa kansallisista järjestelmistä. Kilpailu ja valinnanvapaus ovat tärkeitä periaatteita maksamista ja maksujärjestelmiä kehitettäessä.

Maria Huhtaniska-Montiel Suomen Pankista kertoi maksuneuvoston talouslukutaitotyöryhmän kuulumisia. Työryhmän laatima e-kirjanen ”Talouslukutaito 2020-luvulla” julkaistiin toukokuun Maksufoorumin yhteydessä. Maksuneuvosto on pohtinut rooliaan talousosaamisasioissa ja näkee tulokulmakseen nimenomaan maksamisen. Maksuneuvosto tukee myös jatkossa talousosaamisen kehittämistä omasta näkökulmastaan. Tällä hetkellä maksuneuvoston talouslukutaitotyöryhmälle ei kuitenkaan ole konkreettisia selvitettäviä kysymyksiä, joten työryhmä päätettiin lopettaa ja kutsua myöhemmin tarvittaessa uudelleen koolle.



2.11.2018

**Julkinen**

Kari Takala Suomen Pankista kävi läpi käteistyöryhmän tuloksia. Takala kertoi käteisen käytöstä Pohjoismaissa, tuoreen kuluttajatutkimuksen tuloksista sekä digitaalista keskuspankkirahaa koskeneista keskusteluista. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa käteistä käytetään tilastojen mukaan vähemmän kuin Suomessa. Suomen Pankin syksyllä 2018 teettämän kyselytutkimuksen mukaan suomalaisista vain 10 prosenttia käyttää pääasiassa käteistä kaupan kassalla. Vielä vuonna 2006 reilu kolmannes väestöstä maksoi pääasiassa käteisellä kaupassa, joten käteisen käyttö maksuvälineenä näyttää tämän kyselytutkimuksen valossa laskeneen merkittävästi. Sähköisestä keskuspankkirahasta on keskusteltu paljon, ja mm. Ruotsin keskuspankki on julkaissut sähköisestä käteisestä (e-krona) toisen raportin hiljattain. Keskustelussa todettiin, että turvallisuus on kuluttajille hyvin keskeistä ja varsinkin iäkkäämmät ihmiset tarvitsevat opastusta uusien maksutapojen osalta. Käteisen käytön oletetaan jatkuvan vielä kauan, joten käteisen riittävä saatavuus tulee turvata. Maksuneuvoston tulee katsoa maksutapoja myös turvallisuuden näkökulmasta. Käteistyöryhmän työtä päätettiin jatkaa myös ensi vuonna.

Heli Snellman Suomen Pankista kertoi korttiväärinkäytöksiä luotaavasta tutkimuksesta sekä esitteli maksutapojen kustannusselvitystä. Suomen osalta maksukorttien väärinkäytösluvut ovat kasvaneet v. 2012–2016, ja Suomi sijoittui SEPA-maiden vertailussa sijalle seitsemän vuoden 2016 lukujen perusteella. Keskustelussa todettiin, että vuonna 2016 kortteja väärinnettiiin paljon lähestyvän EMV-siirtymän vuoksi. Vuosina 2017 ja 2018 väärinkäytökset ovat vähentyneet merkittävästi. Kuluttajille suunnattu tiedottaminen turvallisesta korttimaksamisesta on tarpeellista. Kortinkäyttöön on hyödyllistä laittaa esimerkiksi maantieteellisiä rajoitteita ja estää oman kortin käyttö uhkapelisivustoilla. Tämä on mahdollista ainakin joidenkin pankkien korteilla. Sovittiin, että korttien väärinkäytösten kehittymistä seurataan jatkossakin maksuneuvostossa.

Maria Huhtaniska-Montiel esitteli maksuneuvoston työsuunnitelman vuodelle 2019. Maksuneuvosto tulee jatkamaan euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston työn tukemista ja seuraa aktiivisesti maksamisen murrosta ja muutoksia. Pikamaksamisen käyttöönoton haasteita selvittävä työryhmä raportoi edistymisestään toukokuun 2019 Maksufoorumissa. Käteistyöryhmä jatkaa työtään. Mikäli vähittäismaksutapojen EU-maiden laajuinen selvitys toteutuu, maksuneuvosto tukee selvityksen tekoa parhaansa mukaan.



Rahoitusmarkkina- ja tilasto-  
osasto

**Muistio**

3 (3)

2.11.2018

**Julkinen**

Ensi vuoden Maksufoorumi järjestetään 14.5. Lopuksi puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta ja kertoi, että kevään maksuneuvoston kokouksen päivämäärän selvittäminen aloitetaan pian.